

كتاب كفاية الموحدين

في

عقائد الدين

مؤلف: سيد اسماعيل نوری طبرسی (متوفی ۱۳۲۱ق)

جلد دوم: امامت

(بخش اول)

تحصیل و تحقیق: عبدالرحیم سلیمانی بهبهانی - غلام رضا رضائی

سرشناسه : نوری طبرسی، اسماعیل بن احمد، - ۱۳۱۷ق.
عنوان و نام پنیادر : کفایة الموحدين فی عقائد الالین [کتاب] / مولف سید اسماعیل نوری طبرسی؛ تصحیح و تحقیق
عبدالرحیم سلیمانی بیهانی، غلام رضا رضابی.

مشخصات نشر : قم؛ شر راند، ۱۳۹۷-

مشخصات ظاهری : ج.

شلیک : ج. ۱: ۹-۲-۶۰۰-۹۲۴۷۵-۷۳۱۷۰۳؛ ج. ۲: ۹-۲-۶۰۰-۹۲۴۷۵-۹

ج. ۳: ۹-۲-۶۰۰-۹۲۴۷۵-۹

وضعیت فهرست نویسی : فلایا

یادداشت : پشت جلد به انگلیسی: Seyed Esmaeil Nori Tabarsi, Kefayat almovahedin.

یادداشت : جلد سوم تصحیح و تتفق عبدالرحیم سلیمانی بیهانی و غلام رضا رضابی است.

یادداشت : ج. ۲، چاپ اول (۱۳۹۹) (قیا).

یادداشت : ج. ۳ (چاپ اول) (۱۳۹۵) (قیا).

یادداشت : کتابنامه.

یادداشت : نمایه.

مندرجات : ج. ۱. توحید، عدل و نبوت. ج. ۲. املات. ج. ۳. معاد

موضوع : شیعه -- اصول دین

موضوع : شیعه -- عقاید

موضوع : کلام شیعه امامیه

شناسه افزوده : رضابی، غلام رضا، ۱۳۴۲، - مصحح

BP۲۱۱/۵ن۹۷۵

ردہ بندی کنگره : ۱۳۹۳/۴۱۷۲

شماره کتابخانه ملی : ۳۷۲۶۲۲۸

شناسنامه کتاب

نام کتاب: کفایة الموحدين فی عقائد الالین: جلد ۲، (امامت)، بخش ۱
مؤلف: سید اسماعیل نوری طبرسی
تصحیح و تحقیق: عبدالرحیم سلیمانی - غلام رضا رضابی
ناشر: رائید
نوبت چاپ: اول / ۱۳۹۹ / قم
تیراز: ۵۰۰ نسخه
طرح جلد: حسن مجتبی زاده
صفحه آراء: عطاء الله نصرتی
شابک دوره: ۹۷۸-۶۲۲-۷۳۱۷-۰۴-۶
شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۷۳۱۷-۰۳-۹

قیمت: ۷۰,۰۰۰ تومان

کلیه حقوق برای ناشر محفوظ است

مرکز پخش: انتشارات رائید: قم: ۰۹۱۹۷۴۶۳۱۲۳ - ۰۲۵۳۲۸۱۲۹۰۰

فهرست اجمالی بخش اول از جلد دوم کفاية المودعین

امامت (۱)

۲۵	مقدمه اول: معنای امامت
۳۹	مقدمه دوم: اثبات حسن و قبح عقلی
۴۸	مقدمه سوم: عدم جواز اخلال به واجب و صدور قبیح از خداوند تعالی
۵۳	مقدمه چهارم: وجه حاجت به امام بعد از نبی ﷺ
۵۷	مقدمه پنجم: وجوب نصب امام بر خدا
۸۶	مقدمه ششم: طرق ثبوت امامت از نظر امامیه و اهل سنت
۹۰	مقدمه هفتم: وجه بطلان طرق ثبوت امامت بنا بر مذهب عامه
۲۴۳	مقدمه هشتم: لزوم عصمت امام و خلیفه
۳۲۰	مقدمه نهم: لزوم معجزه داشتن امام و خلیفه
۳۴۳	مقدمه دهم: لزوم اعلمیت امام و خلیفه از جمیع امت
۳۷۱	مقدمه یازدهم: لزوم هاشمی و از اهل بیت بودن امام
۳۸۲	مقدمه دوازدهم: شرایط و اوصاف امام
۳۹۵	فصل اول: ادله عقلی امامت امیرالمؤمنین علیہ السلام
۴۲۸	فصل دوم: ادله قرآنی امامت امیرالمؤمنین علیہ السلام
۵۳۱	فصل سوم: استدلال بر خلافت بلا فصل امیرالمؤمنین علیہ السلام به اخبار عامه
۶۷۲	فصل چهارم: استدلال به آثار انبیای گذشته بر امامت امیرالمؤمنین

فهرست مطالب

۲۰	مقدمه تحقیق
۲۰	زندگی نامه مؤلف
۲۱	نسخه های کتاب کفاية المودحین و علائم اختصاری
۲۲	روش تصحیح
۲۲	افزوده های بر متن
۲۴	الباب الرابع: فی الامامة
۲۵	مقدمه اول: معنای امامت
۲۵	۱. معنای لغوی
۲۶	۲. معنای اصطلاحی
۲۸	۳. مراد از امور دین و ذیان در معنای امامت
۲۸	۴. دلالت معنای امامت بر لزوم علم امام به همه شریعت
۲۹	۵. دلالت معنای امامت بر لزوم عدالت و عصمت امام
۳۰	۶. دلالت معنای امامت بر لزوم علم امام به ادیان پیشین و همه لغات و زبانها
۳۱	۷. دلالت معنای امامت بر لزوم قدرت امام بر اظهار معجزه
۳۲	۸. دلالت معنای امامت بر لزوم اطاعت همه امت از امام
۳۳	۹. عدم تطبیق تعریف امامت بر خلافت خلفای ثلاث
۳۶	۱۰. قبح تقدیم مفضول بر فاضل
۳۷	۱۱. عقیده عامه در انعقاد خلافت جائز به قهر و غلبه
۳۹	مقدمه دوم: اثبات حسن و قبح عقلی
۳۹	۱. معانی حسن و قبح و تعیین محل نزاع
۴۰	۲. نزاع بین ایجاب جزئی و سلب کلی
۴۱	۳. دلایل قائلان به حسن و قبح عقلی
۴۱	دلیل اول: بداهت و وجودان

۴۲	دلیل دوم: محذور عدم وجوب معرفة الله
۴۲	دلیل سوم: محذور افحام انبیاء و سد باب نبوت
۴۳	دلیل چهارم: محذور جواز امر به منکر و نهی از معروف
۴۳	دلیل پنجم: محذور جواز ترجیح بلا مرجح
۴۴	دلیل ششم: بداهت قبح برخی امور مثل صدور فعل عبث و تکلیف فوق طاقت
۴۴	دلیل هفتم: آیات قرآن
۴۸	مقدمه سوم: عدم جواز اخلال به واجب و صدور قبیح از خداوند تعالی
۴۸	وجه عدم جواز اخلال به واجب از خداوند تعالی
۴۸	وجه اول: انتقاء دواعی اخلال به واجب
۴۹	وجه دوم: استحقاق نم در صورت اخلال به واجب
۴۹	وجه سوم: لزوم محاذیر متعدد در صورت اخلال به واجب
۵۳	مقدمه چهارم: وجه حاجت به امام بعد از نبی ﷺ
۵۳	۱. رأی علمای عامه در فروع دین بودن مسأله امامت
۵۴	۲. لوازم فاسد فروع دین بودن مسأله امامت
۵۵	۳. نقد استدلال عامه بر وجوب امامت
۵۷	مقدمه پنجم: وجوب نصب امام بر خدا
۵۸	دلایل وجوب نصب امام بر خدا
۵۸	دلیل اول: لزوم حافظ و مفسر و مبین برای قوانین شریعت
۶۱	دلیل دوم: لزوم اغراء بندگان به قبایح در صورت عدم نصب امام
۶۴	دلیل سوم: قاعده و جوب لطف
۶۴	معانی سه گانه لطف، و تعیین محل نزاع
۶۵	دلیل چهارم: قاعده و جوب اصلاح
۶۶	دلیل پنجم: دلیل نقض
۷۰	دلیل ششم: آیات قرآن
۷۰	۱. آیه جعل خلیفه
۷۲	۲. آیه ابتلاء
۷۳	۳. آیه ۷۳ سوره انبیاء

۷۴	۴. آیه ۲۶ سوره صاد
۷۴	۵. آیه منذر و هادی
۷۶	۶. آیه ۶۸ سوره قصص
۷۷	۷. آیه ۲۴ سوره سجده
۷۷	۸ آیات داستان طالوت و جالوت
۷۹	دلیل هفتم: روایات
۸۶	مقدمه ششم: طرق ثبوت امامت از نظر امامیه و اهل سنت
۹۰	مقدمه هفتم: وجه بطلان طرق ثبوت امامت بنا بر مذهب عامه
۹۰	۱. ابطال ثبوت امامت از طریق قهر و غلبه
۹۲	۲. ابطال ثبوت امامت از طریق شورا
۹۲	دلیل اول: ابطال همه شقوق مفروض
۹۴	دلیل دوم: عدم توانایی شورا در کشف اوصاف قلبی و باطنی
۹۵	دلیل سوم: عدم توانایی شورا در کشف امور غیبی و معنوی
۹۶	دلیل چهارم: بیان مفاسد شورای شش نفره خلیفه دوم
۹۶	کیفیت شورای شش نفره ..
۱۰۴	حکمت داخل شدن امیر المؤمنین در شورا
۱۰۷	۳. وجود بطلان شورای شش نفره خلیفه دوم
۱۰۷	وجه اول: دلالت کلام عمر در توصیف عثمان بر ابطال شورا
۱۰۹	وجه دوم: بطلان سخن عمر در توصیف امیر المؤمنین علیه السلام
۱۱۱	وجه سوم: نقد سخن عمر در مورد ابو عبیده جراح و سالم مولای حذیفه
۱۱۹	وجه چهارم: بطلان تقدم عمر و ابابکر بر ابو عبیده و سالم به اقرار عمر
۱۲۰	وجه پنجم: اعتراف عمر به شایستگی امیر المؤمنین علیه السلام
۱۲۲	کلام علامه مجلسی در وجود بطلان شورای شش نفره خلیفه دوم
۱۲۶	۴. وجود بطلان ثبوت امامت به بیعت
۱۲۶	وجه اول: عدم دلیل بر حجیت بیعت
۱۲۷	وجه دوم: ابطال فروض بیعت
۱۲۷	وجه سوم: از طریق ابطال بیعت‌های صورت گرفته
۱۳۲	۵. وجود بطلان ثبوت امامت به استخلاف از جانب غیر خدا و رسول

۹۰ فهرست مطالب

۱۳۲.....	وجه اول: لزوم طعن بر پیامبر از جهت وقوع مفسدہ در میان امت
۱۳۳.....	وجه دوم: لزوم طعن بر پیامبر از جهت ترک سنت انبیای سلف
۱۳۳.....	وجه سوم: لزوم طعن بر پیامبر از جهت مخالفت با حکمت
۱۳۴.....	وجه چهارم: برگشت استخلاف به یکی از موارد قبلی
۱۳۶.....	کلام علامه مجلسی در مفاسد عهدنامه ابوبکر
۱۴۲.....	۶. یک مقدمه و سه مقاله در بطلان ثبوت امامت به اجماع
۱۴۲.....	مقدمه: در باره صحیفه ملعونه
۱۵۰.....	۱. مضمون صحیفه ملعونه
۱۵۹.....	۲. متناقضات صحیفه ملعونه
۱۷۳.....	مقاله اول: بیان کیفیت واقعه سقیفه بنی ساعدة
۱۸۸.....	مقاله دوم: معنای اجماع و عدم تحقق آن در خلافت ابوبکر
۱۸۹.....	شرایط تحقق اجماع
۱۹۱.....	بیست و پنج تن از صحابیان مخالف خلافت ابوبکر
۱۹۱.....	۱. سعد بن عیاده
۱۹۲.....	۲. ابوسفیان
۱۹۳.....	۳. ابوqhافه پدر ابوبکر
۱۹۴.....	۴. حباب بن منذر
۱۹۵.....	۵. عباس بن عبدالمطلب
۱۹۵.....	۶. عبدالله بن عباس
۱۹۷.....	۷. زبیر
۱۹۸.....	۸. فضل بن عباس
۱۹۹.....	۹. قیس بن سعد
۲۰۲.....	۱۰. اسامه بن زید
۲۰۴.....	۱۱. خالد بن سعید
۲۰۷.....	۱۲. سلمان فارسی
۲۰۷.....	۱۳. ابودزر غفاری
۲۰۸.....	۱۴. مقاد بن اسود
۲۰۸.....	۱۵. بُریزیده اسلمی
۲۰۸.....	۱۶. عمار بن یاسر
۲۰۹.....	۱۷. خزیمه بن ثابت ذوالشهادتین

٢٠٩.....	ابو الهيثم بن التيهان	١٨
٢٠٩.....	سهل بن حنيف	١٩
٢٠٩.....	ابو ايوب انصارى	٢٠
٢١٠.....	زيد بن وهب	٢١
٢١٠.....	عمرو بن سعيد	٢٢
٢١٠.....	عبدالله بن مسعود	٢٣
٢١٠.....	عثمان بن حنيف انصارى	٢٤
٢١١.....	ابي بن كعب	٢٥
٢١٣.....	مخالفت امير المؤمنین و سایر اهل بیت <small>علیهم السلام</small>	
٢٢٥.....	شرایط اجماع و عدم تحقق آن در واقعه ثقیفه	
٢٣٠.....	مقاله سوم: مدرک اجماع و وجه حجیت آن	
٢٣٢.....	مستندات قرآنی حجیت اجماع	
٢٣٢.....	آیه ١١٥ سوره نساء	١
٢٣٥.....	آیه ١٤٣ سوره بقره	٢
٢٣٦.....	آیه ٥٩ سوره نساء	٣
٢٣٨.....	مستندات حدیثی حجیت اجماع	
٢٤٣.....	مقدمه هشتم: لزوم عصمت امام و خلیفه	
٢٤٤.....	١. تعريف عصمت	
٢٤٨.....	٢. دلایل عصمت امام	
٢٤٨.....	دلیل اول: حفظ نظام	
٢٥٢.....	دلیل دوم: اتمام حجت	
٢٥٤.....	دلیل سوم: لزوم امر خدا به متناقضات	
٢٥٤.....	دلیل چهارم: نقض غرض الهی	
٢٥٥.....	دلیل پنجم: قاعده وجوب اصلاح	
٢٥٦.....	دلیل ششم: قاعده وجوب لطف	
٢٥٧.....	دلیل هفتم: لزوم لغویت وجود امام	
٢٥٧.....	دلیل هشتم: لزوم تسلسل	
٢٥٨.....	دلیل نهم: لزوم اجتماع متناقضین	
٢٥٩.....	دلیل دهم: لزوم اجتماع ضدین	

فهرست مطالب ۱۱

۲۵۹.....	دلیل یازدهم: لزوم رد شهادت امام
۲۵۹.....	دلیل دوازدهم: لزوم عدم قبول خبر امام
۲۶۰.....	دلیل سیزدهم: لزوم ایناء و تعزیر امام
۲۶۰.....	دلیل چهاردهم: لزوم اجرای حدود بر امام
۲۶۰.....	دلیل پانزدهم: لزوم دخول امام در حزب شیطان
۲۶۰.....	دلیل شانزدهم: لزوم جواز امامت فاسق و کافر
۲۶۰.....	دلیل هفدهم: لزوم تضاعف عذاب الهی بر امام
۲۶۱.....	دلیل هیجدهم: لزوم جواز مذمت و غیبت و لعن امام
۲۶۱.....	دلیل نوزدهم: لزوم رد شهادت امام
۲۶۲.....	دلیل بیستم: لزوم رد شهادت امام
۲۶۲.....	دلیل بیست و یکم: آیه‌ی ابتلاء
۲۶۸.....	دلیل بیست و دوم: آیه‌ی صادقین
۲۷۶.....	کلام فخر رازی و جواب علامه مجلسی
۲۸۰.....	دلیل بیست و سوم: آیه‌ی بینه و شاهد
۲۸۳.....	دلیل بیست و چهارم: آیه اولی الامر
۲۸۵.....	دلیل بیست و پنجم: آیه مباھله
۲۸۸.....	دلیل بیست و ششم: آیه تطهیر
۲۹۵.....	دلیل بیست و هفتم: آیه امت وسط
۲۹۷.....	دلیل بیست و هشتم: آیه‌ی علم الكتاب
۳۰۰.....	دلیل بیست و نهم: آیه‌ی اعتصام
۳۰۳.....	دلیل سی ام: آیات صراط
۳۰۵.....	دلیل سی و یکم: آیه سؤال اهل الذکر
۳۰۹.....	دلیل سی و دوم: آیه ۱۸۱ اعراف
۳۰۹.....	دلیل سی و سوم: آیه خیر البریه
۳۱۲.....	دلیل سی و چهارم: آیه ۳ سوره عصر و ۹۶ سوره مریم
۳۱۳.....	دلیل سی و پنجم: آیه صلوات
۳۱۵.....	دلیل سی و ششم: آیه «سلام علی إلْيَاسِين»
۳۱۶.....	دلیل سی و هفتم: سوره حمد

دلیل سی و هشتم: آیات نازل در شأن اهل بیت ۳۱۷	دلیل سی و هشتم: آیات نازل در شأن اهل بیت ۳۱۷
دلیل سی و نهم: احادیث فضایل اهل بیت ۳۱۷	دلیل سی و نهم: احادیث فضایل اهل بیت ۳۱۷
دلیل چهلم: حدیث «الحق مع علي و علي مع الحق» ۳۱۹	دلیل چهلم: حدیث «الحق مع علي و علي مع الحق» ۳۱۹
مقدمه نهم: لزوم معجزه داشتن امام و خلیفه ۳۲۰	مقدمه نهم: لزوم معجزه داشتن امام و خلیفه ۳۲۰
۱. دلایل عقلی و نقلی لزوم معجزه داشتن امام ۳۲۰	۱. دلایل عقلی و نقلی لزوم معجزه داشتن امام ۳۲۰
دلیل اول: نقش معجزه در حفظ دین ۳۲۰	دلیل اول: نقش معجزه در حفظ دین ۳۲۰
دلیل دوم: نقش معجزه در اتمام حجت بر بندگان ۳۲۳	دلیل دوم: نقش معجزه در اتمام حجت بر بندگان ۳۲۳
دلیل سوم: آیات قرآن ۳۲۶	دلیل سوم: آیات قرآن ۳۲۶
۱. آیات داستان طالوت ۳۲۶	۱. آیات داستان طالوت ۳۲۶
۲. آیات داستان حضرت سلیمان و تخت بلقیس ۳۲۹	۲. آیات داستان حضرت سلیمان و تخت بلقیس ۳۲۹
۳. آیات داستان فرستادگان حضرت عیسی ﷺ به انطاکیه ۳۳۱	۳. آیات داستان فرستادگان حضرت عیسی ﷺ به انطاکیه ۳۳۱
۲. معجزات صادر از امیر المؤمنین علیه السلام ۳۳۵	۲. معجزات صادر از امیر المؤمنین علیه السلام ۳۳۵
معجزه اول: بیرون آوردن شتران از دل کوه ۳۳۵	معجزه اول: بیرون آوردن شتران از دل کوه ۳۳۵
معجزه دوم: بیرون آوردن هشتاد شتر از دل زمین ۳۳۸	معجزه دوم: بیرون آوردن هشتاد شتر از دل زمین ۳۳۸
معجزه سوم: داستان ام اسلام و حبایه والبیه ۳۴۱	معجزه سوم: داستان ام اسلام و حبایه والبیه ۳۴۱
مقدمه دهم: لزوم اعلمیت امام و خلیفه از جمیع امت ۳۴۳	مقدمه دهم: لزوم اعلمیت امام و خلیفه از جمیع امت ۳۴۳
ادله لزوم اعلمیت امام ۳۴۴	ادله لزوم اعلمیت امام ۳۴۴
دلیل اول: قبح ترجیح غیر اعلم بر اعلم ۳۴۴	دلیل اول: قبح ترجیح غیر اعلم بر اعلم ۳۴۴
دلیل دوم: لزوم اعلمیت امام برای حفظ حوزه امت اسلام و اقامه دین ۳۴۵	دلیل دوم: لزوم اعلمیت امام برای حفظ حوزه امت اسلام و اقامه دین ۳۴۵
دلیل سوم: اتمام حجت بر بندگان ۳۴۷	دلیل سوم: اتمام حجت بر بندگان ۳۴۷
دلیل چهارم: نقض غرض ۳۴۷	دلیل چهارم: نقض غرض ۳۴۷
دلیل پنجم: لزوم دور و تسلسل ۳۴۸	دلیل پنجم: لزوم دور و تسلسل ۳۴۸
دلیل ششم: لزوم عقاب بلا بیان و یا معاقب نبودن کفار ۳۴۸	دلیل ششم: لزوم عقاب بلا بیان و یا معاقب نبودن کفار ۳۴۸
دلیل هفتم: آیات داستان ملائکه و خلافت حضرت آدم ۳۴۹	دلیل هفتم: آیات داستان ملائکه و خلافت حضرت آدم ۳۴۹
دلیل هشتم: آیات داستان طالوت ۳۵۰	دلیل هشتم: آیات داستان طالوت ۳۵۰
دلیل نهم: آیه هدایت ۳۵۱	دلیل نهم: آیه هدایت ۳۵۱
دلیل دهم: آیه «هل یستوی الذين یعلمون و الذين لا یعلمون» ۳۵۲	دلیل دهم: آیه «هل یستوی الذين یعلمون و الذين لا یعلمون» ۳۵۲
دلیل یازدهم: آیه سؤال اهل ذکر ۳۵۲	دلیل یازدهم: آیه سؤال اهل ذکر ۳۵۲

۳۵۲	دلیل دوازدهم: آیه ۸۲ نساء
۳۵۳	دلیل سیزدهم: آیات امامان هدایتگر
۳۵۴	دلیل چهاردهم: آیه «کونوا مع الصادقین»
۳۵۵	شواهد تاریخی ضرورت اعلمیت امام
۳۵۵	۱. مراجعه عمر به امیر المؤمنین <small>علیه السلام</small>
۳۵۶	۲. پرسش‌های علمای یهود
۳۶۰	۳. علم امیر المؤمنین <small>علیه السلام</small> به کتب آسمانی پیشین
۳۶۲	۴. حدیث معروف جاثلیق
۳۷۱	مقدمه یازدهم: لزوم هاشمی و از اهل بیت بودن امام
۳۷۲	۱. استدلال اهل سنت
۳۷۲	۲. پاسخ استدلال اهل سنت
۳۷۴	۳. استدلال امامیه
۳۷۵	دلیل اول: سنت الهی
۳۷۷	دلیل دوم: سیره عقلاء
۳۷۷	دلیل سوم: قاعده لطف
۳۷۸	دلیل چهارم: رعایت حقوق انبیاء
۳۷۸	دلیل پنجم: آیه ابتلاء
۳۷۹	دلیل ششم: آیه اولوا الأرحام
۳۷۹	دلیل هفتم: آیه اصطفاء
۳۷۹	دلیل هشتم: روایات
۳۸۲	مقدمه دوازدهم: شرایط و اوصاف امام
۳۸۲	شرط اول: طهارت نسب
۳۸۲	شرط دوم: موحد بودن آباء و امهات
۳۸۳	شرط سوم: ناقص الخلقه نبودن
۳۸۳	شرط چهارم: تنze از امراض منفره و رذایل اخلاقی
۳۸۳	شرط پنجم: کمالات ویژه جسمانی
۳۸۳	شرط ششم: یکسان بودن خواب و بیداری و دیدن از پشت سر

شرط هفتم: راست آمدن زره پیغمبر بر قامت امام	٣٨٣
شرط هشتم: عصمت از خطأ و لغوش	٣٨٤
شرط نهم: داشتن معجزه	٣٨٤
شرط دهم: عالم به امور مربوط به منصب امامت و رهبری است	٣٨٤
شرط یازدهم: شجاع‌ترین است	٣٨٥
شرط دوازدهم: عمومیت امامت امام	٣٨٥
شرط سیزدهم: انتیاد نسبت به اوامر الهی	٣٨٥
شرط چهاردهم: عصمت و افضلیت	٣٨٦
شرط پانزدهم: وراثت مواریث انسیاء	٣٨٦
شرط شانزدهم: مستجاب الدعوه بودن امام	٣٨٦
شرط هفدهم: مؤید به روح القدس	٣٨٧
شرط هجدهم: تزول ملائکه و روح بر امام در لیله القدر	٣٨٧
شرط نوزدهم: دارای اسم اعظم پروردگار	٣٨٧
شرط بیستم: عروج روح امام هر شب جمعه به عرش الهی	٣٨٧
شرایط و اوصاف امام در آیات و روایات	٣٨٨
فصل اول: ادله عقلی امامت امیر المؤمنین علیه السلام	٣٩٥
دلیل اول: همانندی امیر المؤمنین علیه السلام با پیامبر ﷺ	٣٩٦
دلیل دوم: عصمت امیر المؤمنین علیه السلام و عدم عصمت سایر صحابه	٣٩٧
دلیل سوم: اعلمیت امیر المؤمنین علیه السلام	٣٩٨
دلیل چهارم: افضلیت امیر المؤمنین علیه السلام	٤٠٠
دلیل پنجم: لزوم نص بر امام و انحصار نص در امیر المؤمنین علیه السلام	٤٠٤
دلیل ششم: مصدق لطف بودن امیر المؤمنین علیه السلام	٤٠٥
دلیل هفتم: مصدق اصلاح بودن امیر المؤمنین علیه السلام	٤٠٧
دلیل هشتم: نقض غرض (دلیل نقضی)	٤٠٩
دلیل نهم: لزوم دور یا تسلسل در فرض امامت غیر امیر المؤمنین علیه السلام	٤١١

۴۱۲	دلیل دهم: عدم اقامه دین در فرض امامت غیر امیر المؤمنین علیہ السلام
۴۱۳	دلیل یازدهم: عدم قدرت سایر صحابه بر ایمان معجزه
۴۱۴	دلیلدوازدهم: لزوم اغراء بندگان
۴۱۴	دلیل سیزدهم: لزوم بی نیازی مکلفان از بعثت انبیاء
۴۱۵	دلیل چهاردهم: انتفاع فواید وجودی امام در فرض امامت غیر امیر المؤمنین علیہ السلام
۴۱۶	دلیل پانزدهم: لزوم اجتماع نقیضین
۴۱۷	دلیل شانزدهم: ادعای امامت و اقامه معجزه
۴۱۹	دلیل هفدهم: عدم انصاف غیر علیہ السلام به علم و عصمت
۴۲۰	دلیل هجدهم: عدم تخلف پیامبر از امر الهی به وصیت
۴۲۱	دلیل نوزدهم: تنظیر امام به قلب در لزوم نصب امام
۴۲۴	دلیل بیستم: عدم رفع عذر بندگان در فرض عدم نصب امام
۴۲۸	فصل دوم: ادله قرآنی امامت امیر المؤمنین علیہ السلام
۴۲۸	دلیل اول: آیه ولایت
۴۲۸	مقاله اول: شأن نزول آیه
۴۳۴	مقاله دوم: کیفیت استدلال به آیه
۴۳۶	مقاله سوم: پاسخ به شباهات مخالفان
۴۴۱	دلیل دوم: آیه «و لکلَّ قومٍ هادِ»
۴۴۱	شأن نزول آیه
۴۴۳	دلالت آیه
۴۴۴	دلیل سوم: آیه «كُونوا مَعَ الصَّادِقِينَ»
۴۴۴	شأن نزول آیه
۴۴۵	دلالت آیه
۴۴۶	دلیل چهارم: آیه ابتلای ابراهیم علیہ السلام
۴۴۶	دللات آیه
۴۴۸	دلیل پنجم: آیه «و يَتَلوه شاهدٌ مِّنْهُ»
۴۴۸	شأن نزول آیه

۴۵۲	دلالت آیه
۴۵۳	دلیل ششم: آیات دال بر امامت افضل
۴۵۷	دلیل هفتم: آیه أُولُوا الْأَرْحَامِ
۴۵۹	دلیل هشتم: آیه انذار عشیره
۴۶۰	دلیل نهم: آیات سؤال
۴۶۳	دلیل دهم: آیه أُولُو الْأَمْرِ
۴۶۴	دلیل یازدهم: آیه مباھله
۴۶۷	دلیل دوازدهم: آیه اکمال دین و آیه تبیغ
۴۶۷	مقاله اول: شأن نزول دو آیه
۴۷۰	مقاله بوم: حدیث حذیفه به روایت علمای عامه
۴۷۷	مقاله سوم: نقل کلمات علمای عامه
۴۹۷	مقاله چهارم: اشعار شاعران در قضیه غدیر
۴۹۹	مقاله پنجم: کیفیت استدلال به آیه
۵۰۲	قرائن اراده معنای اولی به تصرف از لفظ مولی
۵۰۹	مقاله ششم: پاسخ از مناقشات مخالفان
۵۱۳	مقاله هفتم: خطبه غدیریه پیامبر ﷺ
۵۳۱	فصل سوم: استدلال بر خلافت بلا فصل امیر المؤمنین علیہ السلام به اخبار عامه
۵۳۱	طایفه اول: روایات نصّ بر خلافت بلا فصل امیر المؤمنین علیہ السلام
۵۴۸	۱. خصوصیات نصوص طایفه اول
۵۵۱	۲. شباهات مخالفان بر روایات طایفه اول
۵۵۲	طایفه دوم: روایات وجوب تمسک به ثقلین
۵۵۷	طایفه سوم: احادیث اتحاد نورین
۵۶۱	دلالت احادیث اتحاد نورین بر خلافت امیر المؤمنین علیہ السلام
۵۶۲	طایفه چهارم: روایات وجوب تبعیت از اهل بیت علیہ السلام
۵۶۸	طایفه پنجم: روایات با تعبیر امیر المؤمنین و سید الوصیین و قائد الغرّ المحجلین
۵۷۵	طایفه ششم: اخبار وارد در حدیث منزلت

۵۸۲.....	دلالت حدیث منزلت بر مدعای
۵۸۴.....	شبهات بر دلالت احادیث منزلت
۵۸۶.....	طایفه هفتم: روایات مناقب و فضایل امیر المؤمنین علیہ السلام
۵۸۶.....	اعتراف علمای عامه به عجز از احصاء فضایل و مناقب امیر المؤمنین علیہ السلام
۵۹۰.....	۱. کنیه امیر المؤمنین به ابو تراب
۵۹۱.....	۲. امیر المؤمنین، سید المسلمين و قائد الغرّ المحجلین
۵۹۱.....	۳. همسفره با رسول خدا علیہ السلام
۵۹۲.....	۴. حجت خدا بر خلق
۵۹۲.....	۵. اعتراض کوه عقیق به وصایت و امامت
۵۹۳.....	۶. حدیث صیحه خرما
۵۹۳.....	۷. امر پیامبر به سلام بر علی به لفظ امیر المؤمنین
۵۹۴.....	۸. حدیث هشت فضیلت و هفت خصلت
۵۹۵.....	۹. حبل الله
۵۹۵.....	۱۰. ولایت علی شرط ورود به بهشت
۵۹۵.....	۱۱. حدیث امان اهل زمین
۵۹۶.....	۱۲. مصدق «ناس» در آیه «ام يحسدون الناس»
۵۹۶.....	۱۳. فضیلت صلووات
۵۹۶.....	۱۴. خیر البریة
۵۹۷.....	۱۵. حدیث جنب الله
۵۹۷.....	۱۶. حدیث ليلة المبيت
۵۹۸.....	۱۷. حدیث نجوا
۵۹۸.....	۱۸. ده نوبت نجوا با پیامبر علیہ السلام
۵۹۹.....	۱۹. مراد از «مؤذن» در آیه ۴۴ سوره اعراف
۵۹۹.....	۲۰. مصدق آیه «السابقون السابقون»
۶۰۰.....	۲۱. خلقت اهل بیت علیہ السلام از نور عظمت خدا
۶۰۱.....	۲۲. حدیث قبول توبه آدم به انوار خمسه طیبه
۶۰۲.....	۲۳. تفسیر آیه: «مَنْ أَعْرَضَ عَنْ ذِكْرِي»
۶۰۲.....	۲۴. تفسیر آیه ۲۵ سوره انفال

۶۰۲.....	۲۵. تحفه الهی بعد از کشتن عمرو بن عبدود
۶۰۳.....	۲۶. نظریر عیسی بن مریم در امت اسلام
۶۰۳.....	۲۷. حدیث فرقه ناجیه
۶۰۴.....	۲۸. تفسیر آیه ۲۴ سوره انفال
۶۰۴.....	۲۹. مکتوب بر عرش الهی
۶۰۵.....	۳۰. قیام بر دوش پیامبر ﷺ
۶۰۵.....	۳۱. تفسیر آیه ۱۱۵ سوره نساء
۶۰۶.....	۳۲. تفسیر آیه ۸ سوره تغابن
۶۰۶.....	۳۳. برترین مصدقاق «یا أیها الذین آمنوا»
۶۰۶.....	۳۴. شان نزول آیات سوره قلم
۶۰۶.....	۳۵. حدیث ابودر
۶۰۷.....	۳۶. توصیف علیؑ در سخنان رسول خدا با طایفه ثقیف
۶۰۷.....	۳۷. نظریر رسول خدا ﷺ
۶۰۷.....	۳۸. اخوت با رسول خدا ﷺ
۶۰۸.....	۳۹. تشییه به رسول خدا ﷺ
۶۰۸.....	۴۰. مبلغ رسالت رسول خدا ﷺ
۶۰۹.....	۴۱. حدیث فتح قلعه خیر
۶۰۹.....	۴۲. حدیث طیر
۶۱۰.....	۴۳. حدیث جابر بن عبدالله انصاری
۶۱۰.....	۴۴. احقّ و اولی به رسول خدا ﷺ
۶۱۰.....	۴۵. برخوردار از هفت فضیلت
۶۱۱.....	۴۶. تشییه به آدم و نوح و ابراهیم ﷺ
۶۱۱.....	۴۷. حدیث سلونی قبل آن تقدونی
۶۱۲.....	۴۸. حدیث نجوای خداوند با علیؑ
۶۱۲.....	۴۹. لو لا علی لھلک عمر
۶۱۳.....	۵۰. حدیث معیت حق و علیؑ
۶۱۳.....	۵۱. حدیث «مَنْ فَارَقَ عَلِيًّا»
۶۱۳.....	۵۲. راهنمای هدایت و بهشت

فهرست مطالب ۱۹*

۶۱۳.....	۵۳. حدیث و جوب محبت علی ﷺ
۶۱۴.....	۵۴. حدیث تشییه به انبیاء
۶۱۴.....	۵۵. حدیث بساط
۶۱۵.....	۵۶. وضو از آب بهشت
۶۱۶.....	۵۷. تناول انار بهشتی
۶۱۷.....	۵۸. سلام جبرئیل و میکائیل و اسرافیل به علی ﷺ
۶۱۸.....	۵۹. سخن جبرئیل در وصف علی ﷺ
۶۱۸.....	۶۰. زهد علی ﷺ
۶۲۰.....	۶۱. طاعت، عبادت و انفاق علی ﷺ
۶۲۰.....	۶۲. جایگاه علی ﷺ در روز قیامت
۶۲۱.....	۶۳. وصف علی ﷺ از زبان پیامبر ﷺ
۶۲۱.....	۶۴. قسمیم دورخ و بهشت
۶۲۱.....	۶۵. فضیلت محبت علی ﷺ
۶۲۲.....	۶۶. شدت ایمان علی ﷺ
۶۲۲.....	۶۷. فزوونی ایمان علی ﷺ بر هفت آسمان و زمین
۶۲۲.....	۶۸. سفارش حق علی ﷺ در معراج
۶۲۲.....	۶۹. حدیث مودت اهل بیت
۶۲۳.....	۷۰. تشییه علی ﷺ به سوره توحید
۶۲۵.....	برخی روایات مناقب در منابع شیعه
۶۷۲.....	فصل چهارم: استدلال به آثار انبیای گذشته بر امامت امیر المؤمنین
۶۹۷.....	نمایه‌ها
۶۹۶.....	نمایه مصطلحات
۷۰۰.....	نمایه اعلام، فرقه‌ها و گروه‌ها
۷۰۶.....	نمایه کتابها
۷۱۱.....	کتابنامه

زندگی نامه مؤلف

مقدمه تحقیق

آیت الله سید اسماعیل بن احمد العلوی العقیلی النوری الطبرسی، فقیه، اصولی، محدث، متكلم، مدرس و زاهد، در اوایل قرن سیزدهم هجری شمسی (اواسط قرن سیزدهم هجری قمری) در یکی از توابع شهرستان نور در استان مازندران به دنیا آمد. وی پس از فراغت از دروس مقدمات و سطوح حوزوی، برای ادامه تحصیلات راهی نجف اشرف شد.

ایشان در نجف در محضر عالمان نامداری همچون شیخ مرتضی انصاری، میرزا حبیب الله رشتی و میرزا محمدحسن شیرازی - معروف به میرزای بزرگ - به فراغتی دروس خارج فقه و اصول پرداخت، و در حدیث و کلام نیز به استادی دست یافت. پس از رسیدن به مقامات علمی، به بحث و تدریس فقه و اصول پرداخت و شاگردان متعددی پرورش داد. این عالم سترگ در طی این سالها، علاوه بر تدریس، به تالیف کتاب نیز دست زد.

آیت... سید اسماعیل نوری طبرسی سرانجام پس از عمری سرشار از خدمات علمی، در بیست و نهم مهرماه ۱۲۸۲ ش برابر با اول شعبان ۱۳۲۱ ق در کاظمین به لقاء الله پیوست و در صحن شریف علوی مدفون گردید.

آنچه از آثار ایشان در محافل علمی به شهرت رسید دو اثر؛ یکی در علم فقه و دیگری در علم عقاید (علم کلام) است. اثر فقهی ایشان «وسیلة المَعَاد فِي شَرْحِ نَجَّةِ الْعِبَاد»، شرحی بر کتاب «نجاة العباد» از تأییفات شیخ محمدحسن بن محمدباقر بن عبد الرحیم شریف اصفهانی نجفی، مشهور به صاحب جواهر (متوفای ۱۲۶۶ق) است. چاپ سنگی این کتاب به اهتمام شیخ فضل الله

نوری، در دو جلد (جلد اول: ۱۳۰۹ ق، ۵۲۱ صفحه؛ جلد دوم: ۱۳۱۱ ق، ۵۲۳ صفحه) در تهران، و به خط محمدعلی بن محمد الرضوی الموسوی الحسینی العلوی الفاطمی منتشر شده است. چاپ دیگر این کتاب نیز در تهران سال ۱۳۲۴ ق، و به کتابت محمدعلی قزوینی است. واما اثر کلامی ایشان «*کفاية المؤحدین*» است، که آن را در سه جلد و به زبان فارسی تنظیم کرده است. جلد اول مشتمل بر سه اصل از اصول دین، یعنی توحید و عدل و نبوت است. جلد دوم- که حجم آن نزدیک به دو برابر هر یک از دو مجلد دیگر است- به مبحث امامت اختصاص دارد^۱، نام دیگر این جلد «*عصمة الولاية در مبحث امامت*» است. جلد سوم به آخرین اصل از اصول دین، یعنی بحث معاد اختصاص یافته است، نام دیگر این جلد «*ذخیرة المعاد*» است.

نسخه‌های کتاب *کفاية المؤحدین* و علائم اختصاری

مشخصات چاپ سنگی این کتاب به شرح ذیل است:

۱. تهران، چاپخانه کربلایی محمد حسین بن محمد علی تهرانی با اسمه چی، سال‌های ۱۲۹۹ ق (جلد اول)، ۱۳۰۱ ق (جلد دوم)، ۱۳۰۴ ق (جلد سوم).
۲. تهران، چاپخانه مدرسه دارالفنون، به امر شهید شیخ فضل الله نوری (ش ۱۳۲۷ ق)، سال‌های ۱۳۰۱ ق (جلد اول)، ۱۳۰۲ ق (جلد دوم)، ۱۳۱۰ ق (جلد سوم).
۳. ناشر و محل نشر نامعلوم، کاتب: محمد علی بن محمد رضوی خوانساری مشهور به موسوی حسینی رضوی خوانساری، سال نشر: ۱۳۰۴ ق.

مشخصات چاپ حروفی سربی این کتاب به شرح ذیل است:

۱. تهران؛ علمیه اسلامیه؛ چاپ اول: بی تا؛ چاپ دوم: ۱۳۶۳ ق؛ چاپ سوم: ۱۳۷۴ ق.
۲. قم؛ شرکت معارف اسلامیه؛ چاپ اول: ۱۳۷۸ ق؛ چاپ دوم: ۱۳۸۲ ق.

در طبع حاضر، تصحیح کتاب بر اساس مقابله نسخه چاپ سنگی، و دو نسخه چاپ حروفی سربی- یک نسخه از نشر علمیه اسلامیه (تهران)، و نسخه دیگر از شرکت معارف اسلامیه (قم)-

۱. در این طبع، به جهت رعایت تناسب حجم مجلدات، جلد دوم در دو مجلد تنظیم و نشر می‌شود.

صورت گرفته است. علامت اختصاری نسخه‌ها به این شرح است:

نسخه چاپ سنگی: علامت اختصاری «أ».

نسخه چاپ قم: علامت اختصاری «ب».

نسخه چاپ تهران: علامت اختصاری «ج».

روش تصحیح

۱. نسخه «أ» به عنوان نسخه اصل در متن آمده است. در موارد معلوم دی که نسخه «أ» غلط بود، نسخه صحیح جایگزین، و نسخه «أ» در پاورقی آمد. اختلافات نسخه‌ها- در موارد مهم- در پاورقی ذکر شد.

۲. در مواردی که کلمه‌ای در هیچ یک از نسخه‌ها صحیح نبود، آن‌چه به نظر صحیح می‌آمد، در متن جایگزین، و در پاورقی تذکر داده شد.

۳. برای بیان فزونی و کاستی نسخه‌ها به ترتیب از علائم + و - استفاده شد.

۴. مراعات رسم الخط فارسی بر اساس شیوه معمول امروزی. از باب نمونه:

أ، هر جا که همزه «ای» خوانده می‌شد مانند «نامه»، به صورت «نامه‌ای» آمده. و هر جا همزه انتهای کلمه ممدود مکسور بوده همزه به «ای» بدل شده، مانند: انبیاء عظام ← انبیاء عظام.

ب. در چاپ سنگی (نسخه «أ»)، کلماتی که به هاء غیر ملفوظ ختم می‌شوند در جمع بستن هاء غیر ملفوظ آنها حذف شده بود، مانند: خانها ← خانه‌ها.

ج. عترة ← عترت؛ حیوة ← حیات؛ عداوت ← عداوت؛ کرا ← که را؛ ترا ← تو را؛ بلک ← بلکه؛ چنانک ← چنانکه؛ آنک ← آنکه؛ دویم ← دوم؛ سیوم ← سوم؛ برخواستن (بریا شدن، ایستادن) ← برخاستن؛ گذاردن (انجام دادن و بجا آوردن) ← گزاردن؛ گزاردن (گذاشتن و نهادن) ← گذاردن.

افزوده‌های بر متن

۱. نشانه گذاری و اعمال امور ویرایشی.

۲. ذکر آدرس آیات (شماره آیات و نام سوره‌ها) و استخراج منابع و مأخذ روایات و نقل

قول‌های موجود در متن. موارد اختلافی میان نسخه و کتاب مرجع در پاورقی آورده شد.

۳. توضیح بعضی لغات و عبارات در پاورقی.

۴. اضافه کردن سوتیرها و عنوانین اصلی و فرعی درون قلاب [۱].

تذکر: در این جزء از کتاب (بخش امامت) به جهت مسائل اجتماعی و برخی حساسیت‌ها،
برخی کلمات و تعبیرات که خلاف وحدت بوده حذف، و به جای آن، چند نقطه گذاشته شده
است.